

Genderová socializace

„Socializace je zastřešující pojem pro takové typy učení, jejichž prostřednictvím si člověk osvojuje hodnoty, normy a vzorce chování, které jsou obvyklé v dané společnosti. Výsledkem socializace je tedy interiorizace těch socio-kulturních faktů, díky nimž člověk rozumí realitě, která ho obklopuje, a dosahuje základní míry porozumění s druhými. To mu umožňuje, aby byl začleněn do společnosti a/nebo subkultury. Standardní na jedince orientované vymezení socializace jako procesu, v němž vrůstá do společnosti, je však třeba doplnit druhým aspektem. Ten je spojen s organizací společnosti jako celku. Jak upozorňuje Hannah Arendt (1994) a další, proces socializace zajišťuje konsenzus a kontinuitu společnosti. A tudíž při hypotetické představě absence procesu socializace dojde ke společenskému rozpadu, neboť aktuálně mezi lidmi nebude panovat alespoň základní sdílení kulturních obsahů, které jim dovolují komunikovat a společně nové sociální i hmotné produkty, a dále nebude zajištěna mezigenerační transmise těchto kulturních obsahů“. (ibid. 54)

„Proces socializace má širokou působnost. Jeho součástí je osvojování si představy o genderovém řádu a budování vlastní maskulinity či femininity. Je-li účelem procesu socializace akceptace společenského uspořádání jednotlivci (a tím zajištění konsenzu a kontinuity společnosti) a je-li společnost uspořádána mimo jiné na základě genderu, pak nutným aspektem celkového procesu socializace je i socializace genderová. Jejím účelem je naplňování tří úrovní genderového řádu tak, jak byl výše popsán s odvoláním na M. Kimmela (200). Genderová socializace tedy slouží k následujícím účelům: 1) k poznávání a akceptaci sociální institucí zakládajících genderovou polarizaci, 2) k osvojování komunikačních pravidel vztahujících se k genderovým kategoriím, 3) k formování genderové identity jako vlastní pozice v genderované sociální realitě. Pokud jedinec poznává genderový řád, prohlubuje si svoji schopnost rozlišovat ženy a muže a očekávat od nich odlišné projevy v závislosti na obsahu genderových rolí. Toto poznání pomáhá nejen lépe se orientovat v okolí, ale také budovat a přijímat své vlastní místo v genderovém řádu. Tyto procesy mají dvě stránky – kognitivní a afektivní. V rámci první vzniká samotná informační základna pro orientaci v sociální realitě, v rámci druhé jsou informace doplňovány o emoce a rozšiřují se na pozitivní a negativní postoje. Obě roviny jsou v mnoha směrech propojené. ... Člověk si své emoce vytváří na základě toho, co o určitých objektech ví, ale zároveň je svými emocemi motivován pro to, aby poznával přednostně či specifickým způsobem určité objekty (Markus, Kitayama 1991). Samotný proces poznávání a následně dosažené poznání vzbuzuje v člověku určité emoce (např. radost z porozumění problémové situaci). Významné emoce jsou generovány v souvislosti s poznáním sebe sama a své vlastní pozice. Jak kognitivní, tak emocionální obsahy genderové socializace nabývají vědomých a nevědomovaných podob“. (Smetáčková 2016, s. 55-56)

Zdroje

Smetáčková, I. (2016). *Genderové představy a vztahy. Sociální a kognitivní aspekty vývoje maskulinity a femininity v průběhu základní školy*. Praha: SLON